

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการยอมรับการปลูกพืชทดแทนฝิ่นของชาวเขาเผ่าม้ง หมู่บ้านหนองหอยเก่า ตำบลแม่แรม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดวิธีวิจัยไว้ดังนี้

สถานที่ดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการในพื้นที่ที่ชาวเขาเผ่าม้ง บ้านหนองหอยเก่า ตำบลแม่แรม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 118 ครัวเรือน ซึ่งในอดีต ทำการเพาะปลูกฝิ่นเป็นพื้นที่ประมาณ 250 ไร่ จนในเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2527 โครงการหลวงได้เข้าไปดำเนินการเพื่อให้ชาวบ้าน ลดและเลิกการปลูกฝิ่น และการทำไร่เลื่อนลอยหันมาทำอาชีพ ปลูกผัก ไม้ผล และไม้ดอกทดแทน

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองหอยเก่า ตำบลแม่แรม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 118 ครัวเรือน ที่ปลูกพืชทดแทนฝิ่นทั้งหมดโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้สร้างแบบสอบถามข้อมูลจากเกษตรกรชาวเขา เผ่าม้ง ที่ปลูกพืชทดแทนฝิ่น ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบเปิดและคำถามแบบปิด โดยการออกแบบสอบถามเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการยอมรับการปลูกพืชทดแทนฝิ่น ซึ่งมีทั้งหมด 14 ข้อด้วยกัน

สำหรับการให้คะแนน แบ่งตามลักษณะการยอมรับในการปฏิบัติของเกษตรกร

- ยอมรับการปฏิบัติทุกครั้ง 2 คะแนน
- ยอมรับการปฏิบัติบ่อยครั้ง 1 คะแนน

- ไม่เคยยอมรับการปฏิบัติ 0 คะแนน

คะแนนในส่วนของการยอมรับการปลูกพืชทดแทนฝิ่น ใช้ค่า \bar{X}

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการปลูกพืชทดแทนฝิ่น

การทดสอบเครื่องมือ

โดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งตัวอย่าง ในหมู่บ้านหนองหอยใหม่ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 ครอบครัว เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้กับบ้านหนองหอยเก่า ต่อไป

ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็น 2 ลักษณะ คือ

ข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อใช้กับหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรชาวเขาเผ่าม้งที่ยอมรับการปลูกพืชทดแทนฝิ่น เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทุติยภูมิ เก็บรวบรวมงานข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จะนำมาจัดระเบียบและประมวลผล จากนั้นนำไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติที่เหมาะสมตามโปรแกรมของการวิจัยทางสังคม (Statistical Package for the Social Science, SPSS) ดังต่อไปนี้

1. ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูงสุด (Maximum) ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร
2. ใช้ค่าไค สแควร์ (Chi - Square Test) ในการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม โดยใช้สูตร

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

เมื่อ \sum คือ สัญลักษณ์แสดงการรวมผลตั้งแต่ช่องแรกถึงช่องสุดท้าย

- O คือ ค่าที่ได้จากการสังเกต (Observed values)
- E คือ ค่าที่คาดหวัง (Expected values)
- χ^2 คือ ค่าของไค สแควร์

การเปรียบเทียบค่าของไค สแควร์ ที่คำนวณได้กับค่าในตาราง ต้องกำหนดอัตราของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom หรือ df) ซึ่งสามารถคำนวณได้จากสูตร

$$df = (r - 1)(c - 1)$$

- r = จำนวนแถวหรือจำนวนกลุ่มชั้นของตัวแปรที่อยู่ในแถวบน (row)
- c = จำนวนสดมภ์หรือจำนวนกลุ่มชั้นของตัวแปรที่อยู่ในแถวตั้ง (column)

นำค่าไค สแควร์ ที่ได้จากการคำนวณไปเปรียบเทียบกับค่าไค สแควร์ จากตารางที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ และอัตราความเป็นอิสระ (df) เดียวกัน